महिला सुरक्षाआवास सञ्चालननिर्देशीका,बेलकानगरपालिका

प्रस्तावना: नेपालको संविधान २०७२ अर्न्तगतधारा १८ को समानताको हक, धारा ३८ महिलाको हकलगायतअन्य मौलीको हकको कार्यान्वयनतथा रक्षार्थ, घरेलु हिंसा कसुर तथा सजाय ऐन २०६६ (११),घरेलु हिंसा (कसुर र सजाँय) नियमावली २०६७, प्रदेश घरेलु हिंसा सम्बन्धी नियमावली, २०७६ को नियम १९ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी बेलकानगरपालिका, उदयपुरले अल्पकालीनमहिला सुरक्षावास संचालननीर्देशीका २०७७लागु गरेको छ ।

१. **निर्देशिकाको लागु हुने** : यो निर्देशिकावेलकानगरपालिकाले आवश्यकता महसुस गरि आफ्नै स्वामित्वमावा साझेदारीतामासंचालन गरीने महिला सुरक्षाआवास सेवा केन्द्रहरुलाई लागु गरिने छ भने नगर कार्यपालिकाको निर्णय अनुसार तुरुन्तलागू हुनेछ ।

२. **सुरक्षाआवासको अर्थ** :

सुरक्षितको अर्थ शारीरिक र मानसिक रुपमा अरु कसैबाट हानी नोक्सानी पुऱ्याउननपाउने अवस्थाहो । आवासको अर्थ २४ घण्टा नै रहन र वस्न पाउने व्यवस्थाभन्ने बुझिन्छ । दुवैको अर्थ एकठाउँमा राखेर हेर्दा शारीरिक र मानसिक रुपमा अरु कसैबाट हानी नोक्सानी पुऱ्याउननपाउने गरी वास वस्न पाउने र अतिआवश्यक सेवाप्राप्त गर्ने अवस्थालाई बुझाउछ । सामाजिक रुपमा नै सम्मानपूर्वक र समान हैसियतमा रहीआफूलाई हिंसा गर्ने व्यक्ति उपर कानूनी कारवाही गर्न सक्ने र सामाजिक रुपमा मेलमिलापको वातावरण तयार गर्नु हो ।

३. **पारिवारिक पुर्नमिलन**भन्नाले हिंसा प्रभावितको घर वाआफन्तहरुको घर फिर्ति वाआफन्तले जिम्माजमानीमालिने भन्ने बुझिनेछ ।

४.**हिंसा प्रभावित**भन्नाले महिलाभएकै कारणले घरवाट निकाला गरिएका, अलपत्रअवस्थामा रहेका र प्रहरी कार्यालयले सुरक्षाकाहिसावले जोखिम ठहर गरि सिफारिस गरेका, महिला समुहवा गै.स.स.हरुले सिफरिश गरेका र महिलामानवअधिकार रक्षक संजालतथामहिलाशाखावा स्थानियनिकायले सिफरिश गरेका हिंसा प्रभावितमहिलाभन्ने वुझिन्छ र हिंसा प्रभावितमहिलाले नै हेरचाह गर्नु पर्ने १० बर्ष सम्मको बालवालिका समेतलाई बुझिनेछ । तर मानसिकअसन्तुलनभएकामहिलातथा सरुवा रोगका संक्रमण रोगीहरुलाई भने राखिने छैन ।

This document is created by GIRDAC PDF Converter Ultimate trial version
GIRDAC PDF Converter Ultimate full version doesn‘t add this green footer
Full version can be ordered from http://www.girdac.com/Products/Buy.htm

५. **सुरक्षाआवासमा वस्ने अवधि**भन्नालेहिंसा प्रभावितको शारिरीक र मानसिकअवस्थाएवं निजको परिवार वा समुदायले ग्रहण गर्ने अवस्थाबिध्यमान नरहेको अवस्थावाहेक हिंसा प्रभावितलाई ४५ दिनभन्दा वढि समय सुरक्षावास सेवा केन्द्रमा राखीने छैन ।

६. **मनोसामाजीकमनोबिमर्श सेवा**भन्नाले हिंसा प्रभावितको समस्यासंग जुध्न संयुक्त रुपमातयार गरिने योजना र दिर्घकालिन समाधानकाउपायहरुको खोजी गर्न प्रभावितआफैले निर्णय गर्न सहयोग पुऱ्याउने बिधिलाई वुझिने छ । सामाजीकमनोविर्मशकर्ताले हरेक मनोविमर्श सेसनको अवस्थावारेमा अनुसुचिको फारम भरी साप्ताहिकअध्यावधिगर्दै जाने कुरा समेत पर्दछ ।

७. **केश युनिट**भन्नाले हिंसा प्रभावितका समस्याहरुको समाधानका सहजीकरणका लागीकार्ययोजना नै बनाइकार्यान्वयन गर्नन्यायीक समितिको संयोजक,कानुनी सल्लाहकार र सुरक्षावास इन्चार्ज सम्मिलित३ सदसीयकार्यदललाई वुझिन्छ । हिंसा प्रभावितको समस्यालाई कसरी सहयोग गर्ने भन्नेकार्ययोजनाबनाउने र कार्यन्वयनकालागी निर्णय गर्न यस युनिटको वैठक प्रतिहप्ता एक पटक बैठक बसी केशहरुको फलोअप गर्ने गरिन्छ ।

८.**प्राथमिक स्वास्थ्यजाँचतथाउपचार सेवा**भन्नाले हिंसा प्रभावितहरुलाई सुरक्षाआवास सेवा केन्द्रमाआश्रय वा सेवालिनु पुर्व उनीहरुको महिला स्वास्थ्य समस्या र सामान्य चोटपटकहरुको प्राथमिकजाँचतथाउपचार गर्नु वुझिन्छ । जटिल तथागहिरो घाऊ चोटपटक देखिएका हिंसा प्रभावितको स्विर्कतीमा तुरुन्तै प्रहरी कार्यालयवाट घा जाँचफारम गर्न सिफारिश गरिन्छ ।

९. **सामाजिकपुर्नस्थापना**भन्नाले हिंसा प्रभावितहरुलाई जिविकोपार्जनको अवस्था सृजना गर्न सहजीकरण गर्नु र आत्मनिर्भर हुनअभिप्रेरित गर्ने प्रक्रियालाई वुझिन्छ ।हिंसाप्रभावितको इच्छा अनुसार आफ्नै समुदायभित्रवाअन्यत्रकतै उनीहरुले आत्मा सम्मानपुर्ण जिविकोपार्जनको अनुभुति गर्न सक्नु वाकानुनीअधिकार प्राप्त गर्न सक्नुलाई समेत वुझिन्छ ।

१०.उद्देश्य

सामाजिक रुपमा हिंसालाई निरुत्साहितगर्दै पिडित मैत्रिवातावरण सृजना गर्नमा टेवा पुऱ्याउन सुरक्षितवासले सहयोग उपलब्ध गराउछ । वुदागत रुपमा उद्देश्य निम्नबमोजिमको हुनेछ :-

- हिंसाप्रभावितमहिलालाई कानूनीउपचार र सामाजिक मेलमिलापको वातावरण निर्माण गर्न सहजीकरण गर्ने ।
- हिंसाप्रभावितलाई मनोसामाजिकविमर्श गर्दै उनीहरुको आत्मावलएवं निर्णय गर्न सक्ने क्षमतामाअभिबृद्धि गर्दै राज्यसंयन्त्रवाट उपलव्ध सेवाहरु समक्षपहुचअभिवृद्धि गर्न सहजीकरण गर्ने ।

This document is created by GIRDAC PDF Converter Ultimate trial version
GIRDAC PDF Converter Ultimate full version doesn't add this green footer
Full version can be ordered from http://www.girdac.com/Products/Buy.htm

- हिंसाप्रभावितलाई संस्थागत रुपमा सहयोग गर्ने वातावरण तयार गर्न सहजीकरण गर्ने ।
- हिंसाप्रभावितलाई सम्मानपूर्वक पारिवारिक पुर्नमिलनतथा सामाजिकीकरण गर्ने वातावरण नीर्मोण गर्ने ।

११.<u>निर्देशक सिद्धान्तहरु</u> :सुरक्षा आवास स्थापना र सञ्चालन गर्दा देहाय बमोजिमका विश्वब्यापी मानव अधिकारका सर्वमान्य सिद्धान्तको आधारमा तय गरिएका निर्देशक सिद्धान्तहरुलाई मार्गदर्शकका रुपमा अङ्गिकार गरिएको छ ।

(क)**मानव अधिकार**ः सुरक्षा आवासमा संरक्षित व्यक्तिको मानवअधिकारको पूर्ण सम्मान गरिनेछ । प्रभावित व्यक्तिलाई उद्धार, पुर्नस्थापना, सिपमुलक तालिम, मनो–विमर्श, पुर्नएकीकरण लगायतका अन्य कुनै पनि सेवा प्रदानगर्दा मानवाधिकारका मूल्य मान्यताहरुलाई निर्देशित सिद्धान्तको रुपमा आत्मसात गरिनेछ ।

(ख) **लैङ्गिकता प्रति सम्वेदनशीलता** : प्रभावित व्यक्तिलाई उद्धार, पुर्नस्थापना, सिपमुलक तालिम, पुर्नएकीकरण लगायतका अन्य कुनैपनि सेवा प्रदानगर्दा उनीहरुको लैङ्गिकता प्रति सम्वेदनशील भई सारभूत समानताका सिद्धान्तहरुलाई अवलम्बन गरिनेछ ।

(ग) **गोपनीयता**ः प्रभावित व्यक्तिहरुसँग सरोकार राख्ने विवरण, जानकारी तथा सूचना आदिलाई गोप्य राखिनेछ । प्रभावितको स्विकृति लिएर मात्र निजका विषयमा कुनै सुचना सार्वजनिक गर्ने वा कानुनी प्रकृयामा सहजीकरण गरिन्छ ।

(घ) **भेदभावरहीत व्यवहार** : सुरक्षा आवासमा संरक्षित व्यक्तिहरुलाई जात, जाति, वर्ण, वर्ग, रङ्ग, लिङ्ग, भाषा, धर्म, बिचार, भौगोलिक, वा सामाजिक उत्पत्ति, सम्पत्ति, अपाङ्गता, जन्म अथवा अन्य हैसियतको कारणबाट कुनै किसिमको भेदभाव गरिने छैन ।

(ङ) **समन्वय एवं सहकार्य**ः कुनै पनि व्यक्ति हिंसाबाट प्रभावित भएको खण्डमा उनीहरुलाई उद्धार, पुर्नस्थापना, सिपमुलक तालिम, मनो–विमर्श, पुनःएकीकरण लगायतका अन्य कुनैपनि सेवा प्रदान गर्दा सम्बद्ध सबै सरोकारवालाहरु बीचमा केन्द्र देखि स्थानीय स्तरसम्म सूचना आदानप्रदान, समन्वय, सहयोग एवं सहकार्यलाई जोड दिइनेछ ।

(च) **सहज र निःशुल्क सेवा**ःसुरक्षा आवासले विभिन्न किसिमका आधारभूत सेवाहरु जस्तै प्राथमिक स्वास्थ्य जाँच तथा उपचार, कानुनी सहायता, सिपमूलक (रोजगारीमूलक) तालिम, मनो–विमर्श लगायतका सेवाहरु संरक्षित व्यक्तिलाई सहज र निःशुल्क उपलब्ध गराउनेछ । कुनै

This document is created by GIRDAC PDF Converter Ultimate trial version
GIRDAC PDF Converter Ultimate full version doesn't add this green footer
Full version can be ordered from http://www.girdac.com/Products/Buy.htm

किसिमको जटिल स्वास्थ्य समस्या देखिएमा केश युनिटको निर्णय अनुसार स्वास्थ्य उपचार सेवाका सबै सेवाहरु समेत निशुल्क प्रदान गरिने छ भने सरकारी सेवा सुविधालाई प्रभावितको सेवामा पहुँच पुऱ्याउन समन्वय गरिने छ।

(छ) **सेवामा निपुर्णता र निरन्तरताः** शारीरिक, सामाजिक, आर्थिक, मनो–सामाजिक पुर्नलाभका लागि प्रभावित व्यक्तिको पहुँच बृद्धि गर्न सेवा केन्द्रले निपूर्ण, निरन्तर र दिगो सेवा प्रदान गर्नेछ।

(ज) **प्रभावितको फरक आवश्यकता :** प्रत्येक व्यक्तिको इच्छा, चाहना र आवश्यकता र फरक क्षमतालाई सम्बोधन गर्न प्रयत्न गरिनेछ। शारिरीक अवस्था र जटिलताका आधारमा बिशेष सेवा प्रदान गरिने छ।

(झ) **प्रभावितको स्वःइच्छा :** सुरक्षा आवासले प्रभावित व्यक्तिलाई सेवा प्रदान गर्नु अगाडि प्रभावितलेसो सेवा लिन निज इच्छुक छ वा छैन भन्ने वुझि सेवा लिन इच्छुक भएमा वा सेवा लिन सहमत भएमा मात्र सेवा पुऱ्याउनु पर्नेछ।

(ञ) **न्यूनतम मापदण्ड :** प्रभावित व्यक्तिहरुको संरक्षणमा उपलब्ध गरिने सेवाहरु अन्तर्राष्ट्रिय तथा राष्ट्रिय स्तरका न्यूनतम मापदण्डहरुलाई ध्यानमा राखेर तय गरिनेछ।

(ट) **सेवामा निरन्तरता र दिगोपना :** संरक्षित व्यक्ति, निजको परिवार वा समुदायमा पुर्नस्थापित नहुन्जेलसम्म मात्र सुरक्षा वासबाट सेवाहरु उपलब्ध गराईनेछ। तर सुरक्षा आवास केन्द्रमा सेवा लिन आएको १ (एक) वर्षसम्म यस्तो सेवा एकपटकमा बढीमा दुई महिनाको लागि मात्र उपलब्ध गराइनेछ । सो अवधि भन्दा वढिको आवश्यकता ठहर भएमा निजलाई अर्को सेवाका लागी अथवा दिर्घकालीन पुर्नस्थापनाको लागी रिफर गरिन्छ।

(ठ) **सुरक्षाको प्रत्याभुतिः** प्रभावित व्यक्तिहरु संरक्षणका लागि सुरक्षा आवासमा आईसकेपछि संरक्षित व्यक्तिको सुरक्षाको प्रवन्ध सुरक्षा वासले मिलाउनेछ । सुरक्षासँग सम्बन्धित सम्पूर्ण समन्वयात्मक कार्य सुरक्षा आवास केन्द्रले महिला तथा वालवालिका कार्यालय, सुरक्षा निकाय, महिला मानव अधिकार रक्षकहरुसँग समन्वय गरी मिलाउनु पर्नेछ।

(ड) **सूचना सम्प्रेषणः** सुरक्षा आवासमा रहेका संरक्षित व्यक्तिहरुको परिचयात्मक विवरण गोप्य राखिने छ । संरक्षित व्यक्तिको वारेमा राज्य वा सरोकारवालाहरुले सूचना मागेको हकमा संविधान प्रदत्त गोपनीयताको हक प्रतिकूल नहुने गरी मात्र विवरण उपलब्ध गराइनेछ।

This document is created by GIRDAC PDF Converter Ultimate trial version
GIRDAC PDF Converter Ultimate full version doesn't add this green footer
Full version can be ordered from http://www.girdac.com/Products/Buy.htm

(ढ) **सांस्कृतिक सम्मानः** सुरक्षा आवासमा रहेका संरक्षित व्यक्तिहरुलाई जातजाती भाषाभाषी, वर्ग लिङ्गको आधारमा वा पीडा सम्बन्धी घटनाका आधारमा कुनै पनि किसिमको भेदभाव गरिने छैन तथा निजको भावनामा आँच आउने वा अपमानित हुने किसिमका शब्दको उच्चारण वा दुर्व्यवहार गरिने छैन ।

(ण) **राजनीतिक अधिकार** :सुरक्षा आवासमा रहेका प्रत्येक संरक्षित व्यक्तिले आफ्नो राजनीतिक अधिकारको प्रयोग गर्न पाउने छन् र निर्वाचनमा भाग लिन पाउने छन् ।

१२.सुरक्षाआवास केन्द्रका सरोकारवालाहरु

१२.१. हिंसा प्रभावितमहिलाहरु

हिंसाप्रभावितभन्नाले हिंसामापारिएको व्यक्तिभन्ने बुझिन्छ । महिलालाई खानलाउननदिनु , कुटपीट गर्नु , घरबाट निकाला गर्नु, र मानसिक रुपमापनिहानी नोक्सानी पुऱ्याने काम घर परिबारका सदस्यवा समुदायकाअन्य सदस्यहरुका कारण घर तथा समुदाय छोड्न बाध्यपारिएको हुन्छ । यस्तो अवस्थामापुगेको व्यक्तिलाई खास गरी सुरक्षितवास अन्तर्गत हिंसा प्रभावितको व्यक्तिको रुपमा लिइन्छ । अर्को तिर घरै छोड्न प्रत्यक्ष रुपमाबाध्यनपारेको भएपनित्यहाँ बसेर आफूलाई हिंसा गर्ने व्यक्ति विरुद्ध कानूनीतथा सामाजिक कारवाहीमाजाँदा असुरक्षितहुने र ज्यानै खतरामाहुने सम्भावना रहेको अवस्थामापनि सुरक्षितवासमाजानु पर्ने अवस्था रहन्छ । हिंसा प्रभावितव्यक्तिलाई अझ पीडा हुन बाट जोगाइ सामाजिक रुपमा सहयोगको वातावरण तयार गर्ने, शारीरिक र मानसिकउपचार गर्ने, आफू बिरुद्ध अपराध गर्ने व्यक्ति उपर कारवाहीमाजान सक्ने मानसिकतातयारी गर्ने र पीडक उपर कारवाहीको लागिवातावरण समेत तयार गर्ने जस्ता कार्यहरु सुरक्षितवासको समयमा गरिन्छ । अतः हिंसाप्रभावितमहिलाहरु नै पहिलो सरोकारवालाहुन् भने उनीहरुको संगठन निर्माण गरिनु अर्को संगठित सरोकारवालातयार गर्नु रहेको छ । यस्तो कार्यमा बिभिन्न गै.स.स.हरु, सरकारी निकायहरु र स्थानियनिकायहरुले सहयोग लिनु पर्ने हुन्छ ।

१२.२. महिला समुह, महिलामानवअधिकार सक्षकहरु, गै.स.स. तथाअन्य नेटवर्कहरु

हिंसाप्रभावितकालागी सुरक्षाआवासको वातावरण तयारी गर्न महिला समुहको सहयोग अपरिहार्य हुन्छ । आफै पनिमहिला समुहहरु महिला हिंसा विरुद्धमा संघर्षरत रहेका हुन्छन् । महिला समुहले नै सुरक्षाबासको आवश्यक्तालाई औल्याएको हुन् । महिला समुहहरु नागरिक समानताकालागिप्रयासरत संगठीत संस्थाहो । यस्ता समुहहरु महिलाहरुको आत्मा सम्मान, स्वस्थ्य, शिक्षा, जस्ता अधिकारहरुको उपभोग गर्न विद्यमाननीतितथाकानुनले सुनिश्चित गरेका व्यवस्था

This document is created by GIRDAC PDF Converter Ultimate trial version
GIRDAC PDF Converter Ultimate full version doesn't add this green footer
Full version can be ordered from http://www.girdac.com/Products/Buy.htm

उपर पहुँच स्थापित गर्न खोजिरहेका हुन्छन् । त्यसै गरि बिभिन्न नेटवर्क समुह, महिलामानवअधिकार रक्षकतथा गै.स.स.हरुले उनीहरुकाकार्यलाई सहयोग पुऱ्याउनु पर्ने दायित्व हुन्छ । गै.स.स. तथा नेटवर्क समुहहरुले महिला समुहहरुको गठन गर्न, उनीहरुकाकार्यहरुलाई सृजनात्मकवनाउन, बिभिन्न सहयोगहरु उपलब्ध गराई रहेका हुन्छन् । सुरक्षावासको अवधारणा नितान्त रुपमामहिलाहरुको सहयोगी संयन्त्रभएकोले महिला समुहहरुले यसको दीगो विकासको लागिप्रयास गरिरहनु पर्ने आवश्यक्ता देखिन्छ । किनभने महिला विरुद्धका हिंसात्मककार्य कहालीलाग्दो रुपमा वढी रहेको छ । हिंसाबाट प्रभावित भइ उम्कन सफल रहेका महिलाहरु र महिला हिंसाको विरुद्धमा लामो समय सम्म काम गरिसकेको व्यक्तिहरुले हिंसा प्रभावितकालागी मेलमिलापकालागी सहजीकरण तथाकानुनीकार्वाहीमा सहजीकरणमा सहयोग गर्न सक्दछन् । यस्ता सहजकर्ता समुदायमाआधारित समुदायको आवश्यक्तमातयार भएका हुन्छन् । यो कुनै निश्चितनिकायमादर्ता भएर वानभईकन पनिक्रियाशिला रहन्छन् ।

१३. सुरक्षाआवास सेवा केन्द्रकान्युनतम् मापदण्डहरु :

घरेलु हिंसा (कसुर र सजाँय) ऐन २०६६ अर्न्तगत सन्चालनहुने सुरक्षाआवास सेवा केन्द्रको न्युनतम मापदण्डलाई तोकिएको छ भने आफ्नो स्रोतले भ्याएअनुसार उच्चतम् प्रयोग गर्ने कम्तीमातपशिलबमोजीमको मापदण्डलाई भने अख्तियार गर्नु पर्ने हुन्छ ।

१३.१. परिसर (आवास गृहको परिसर देहायबमोजीमहुनेछ)

- चारैतिर भ्ट्ट कोहीप्रवेश गर्न नसक्ने गरी तारवार वा कम्पाण्डले घेरिएको हुनु पर्नेछ ।
- हाताभित्रपर्याप्तहावा खेल्ने र घाम लाग्ने गरि खुल्ला ठाँउ हुनु पर्नेछ ।
- आवागमन नियन्त्रण गर्न सकिने गरि बलियो प्रबेशद्वारको व्यवस्था गरि पहरेदारको व्यवस्थाहुनु पर्दछ ।
- सुरक्षाको उच्चतम् व्यवस्थामिलाई सुरक्षाको अनुभुति सेवाग्राहीलाई गराईनु पर्नेछ ।

१३.२. आवास गृह (हिंसा प्रभावितलाई स्वास्थ्य र प्रयाप्त स्थान सहितको सुरक्षितआवास देहायबमोजीमको गर्नु पर्ने छ)

- प्रयाप्तहावाखेल्ने र प्रकाश सहितको कोठाहरुको व्यवस्थाहुनेछ ।
- राष्ट्रिय मापदण्ड अनुसारको प्रतिव्यक्ति ५० वर्ग फिट दुई भन्दा वढी प्रभावितको हकमा ६४ वर्ग फिट हुने गरि कोठाहरुका क्षेत्रफलको व्यबस्था गर्नु पर्नेछ ।
- प्रत्येक सेवाग्राहीको लागी छुट्टै अलगअलग खाटको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

This document is created by GIRDAC PDF Converter Ultimate trial version
GIRDAC PDF Converter Ultimate full version doesn't add this green footer
Full version can be ordered from http://www.girdac.com/Products/Buy.htm

- सुत्केरी तथाअसक्ततथा बिरामी हिंसा प्रभावितलागीअलग्गै कोठाको व्यवस्थाहुनु पर्नेछ ।
- काखमावच्चा सहितकाप्रभावितकालागीअलग्गै सुविधाजनक सुत्ने खाट व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।
- प्रयाप्तपानी सहितको स्नानघर, कपडा सुकाउने स्थान, शौचालयलगायतका सरसफाईका अन्य सामाग्रीहरु र फोहरमैलाको उचितबिसर्जनको व्यबस्थाहुनु पर्नेछ ।
- मनोरञ्जन,अर्न्तक्रिया र आमोद प्रमोदका छुट्टै कक्षलगायत साझा संचारका लागी टेलिफोन, टेलिभिजनआदिको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ । पत्रिकातथाआधारभुतशिक्षाकालागी सानो वाचनालयको व्यवस्थाहुने छ ।
- वलात्कार लगायतकाजोखिमपुर्ण आक्रमणवाट उम्कन सफल सेवाग्राहीको उपचार र केश फारम लगायतको मनोसामाजीकबिमर्श व्यबस्थाको गोप्य कक्षको व्यवस्था गरिनु पर्दछ ।
- सुरक्षाआवास सेवा केन्द्रको गोप्यताकालागी केश युनिटले सुरक्षाको व्यबस्था गर्ने छ । आवश्यकता महसुस भएका समयमा सुरक्षाप्रयोजनकालागीनियमितगस्तिकालागी नेपालप्रहरीको सहयोग लिईने छ ।

१३.३. हिंसा प्रभावितकालागिखानातथाखाजाको व्यवस्था

- प्रत्येक सेवाग्राहीको लागिबिहान, दिउँसो र बेलुकीको सफा र पोषणयुक्त खानातथाखाजाको व्यवस्था गरिनेछ । सेवाग्राहीकालागीबिहानहल्काचिया सहितको वयस्कमानिसकालागिचाहिने नास्ता वाट सुरु हुन्छ भने दिउँसो भात, दाल, मौसम अनुसारको तरकारी र अचार सहित वेलुकी सोहीअनुसार दैनिकव्यवस्था गरिनेछ । प्रतिवयष्कव्यक्तिप्रतिदिन रु. ४०० मा नवढ्ने गरि व्यवस्था गरिन्छ ।
- बेलुकी सेवाग्रहीको चाहनाअनुसार गहुँको रोटी वा दाल, भात, तरकारी र अचारको व्यवस्था गर्न सकिन्छ भने हप्तामा एक पटक मासुको व्यवस्थाहुनेछ र मासु नखानेका लागि मौसम अनुसारको फलफूलको व्यवस्था गरिनेछ । विशेषअवस्थावाहेककाप्रभावितलाई मासिक रुपमा मेसको मेनु व्यवस्थापन समितिको निर्णय अनुसार गरिनेछ ।
- सुत्केरी, गर्भवति, विरामी सेवाग्राहीको शारीरिक आवश्यकता हेरी अतिरिक्तपोषणका छुट्टै व्यवस्था गर्नु पर्दछ । त्यसकानिम्ती कस्ता पोषण र कतिखर्च गर्न सक्ने जस्ता विषयमा केश युनिटले निर्णय गरी व्यवस्थापन समितिबाट अनुमोदन गराउनु पर्दछ ।

१३.४. लत्ता कपडाको व्यवस्था

- प्रभावितलाई वस्नका निम्ती विछ्यौना लगायत मौसम अनुसारको कपडा सेटको व्यवस्था गरिनेछ र उक्त सेट अन्तर्गत डस्ना, सिरक, तन्ना र सिरानी जस्ता कपडाहरु समेटिने छन् ।

This document is created by GIRDAC PDF Converter Ultimate trial version
GIRDAC PDF Converter Ultimate full version doesn't add this green footer
Full version can be ordered from http://www.girdac.com/Products/Buy.htm

- आफ्नो कोठाको सफाई, कपडा धुलाई प्रभावित स्वयम्ले गर्नु पर्दछ र सोका लागि झाडु, सरफ, सावुनको व्यवस्थामासिक रुपमा सुरक्षावास सेवा केन्द्रले व्योहोर्ने छ ।
- केश युनिटले आवश्यक ठानेको अवस्थामा एकसरो लगाउने कपडाको व्यबस्था गर्न सक्नेछ । प्रतिप्रभावितकालागि एक सरो कपडा रु. १५००।- मा नवढ्ने गरी व्यवस्था गर्न सक्नेछ । त्यसै गरि बिभिन्न सुभेच्छुकवाट प्राप्तहुने सफा र कामलाग्ने कपडा संकलन गरि स्टोर गरि राख्नु पर्दछ जो आपत्कालिनअवस्थामा हिंसा प्रभावितलाई उपयोगीहुन सक्छ ।

१३.५.नियमित स्वास्थ्यजाँचतथाउपचार

- हिंसाप्रभावितको नियमितमासिक स्वास्थ्यजाँचतथाउपचार सुरक्षावास सेवा केन्द्रमा अ.न.मी. वाट गराईने छ । निजलाई गम्भिर स्वास्थ्य समस्या देखिएमाआवश्यकताअनुसार मेडिकल डाक्टरको सिफारिसमा बिषेश जाँचतथाउपचारको व्यवस्थामिलाईन्छ ।
- सेवाग्राहीको सबै उपचार निःशुल्क गरिने भएपनि ऐन अनुसार निजलाई भराईने औषधीखर्चको क्षतिपुर्ति वापतको रकम पिडकवाट प्राप्तहुने व्यवस्थाभएमा अदालतवाट आदेश भएकाबखत पिडकवाट असुल गर्न सकिनेछ ।

१३.६. दैनिक सरसफाइ सामग्रीहरु

- सेवाग्राहीकालागिदाँतमाझ्ने ब्रस, टुथपेष्ट, नुहाउने सावुनवा स्याम्पो, लुगाधुने पाउडर तथा सावुनकपालमालगाउने तेल काईयोको व्यवस्था गर्नु पर्दछ ।
- मासिक रक्तश्रावको बेलालगाउने प्याड लगायतका दैनिकआवश्यक सामाग्रीहरु एक महिनाको लागिकम्तिमा रु. १००।- वरावरको उपलव्ध गराईनेछ ।

१३.७. सुरक्षाआवास सेवा केन्द्रको दैनिककार्यतालिका

सुरक्षाआवास सेवा केन्द्रमा सेवालिने सेवाग्राहीहरुको आफ्नो दैनिककार्यतालिका सबैले देख्ने गरि टाँस गरिएको हुनेछ र सोहि अनुसार सबैले गर्नु पर्ने छ । आफ्नो हैसियततथाकुनै किसिमको संझौता गरिने छैन तर असक्त, विरामीतथा सुत्केरीहरुकालागी सेवा केन्द्र प्रमुखले विचार गरि व्यवस्थामिलाउने छन् ।

१४.सुरक्षाआवास सेवा केन्द्रवाट हिंसा प्रभावितले सेवाप्राप्त गर्न पुग्नु पर्ने योग्यता :

देहायकाअवस्थाका हिंसा प्रभावितहरुले सुरक्षाआवास सेवा केन्द्रवाट सेवालिन योग्यहुने छन् ।

- घरेलु हिंसा, यौन दुर्व्यवहार र यातनावाट घरवाट निकाला गरिएकामहिलाहरु
- टोलबिकास र वडाले हिंसा पिडित वाप्रभावितभनिसिफरिश गरिएकामहिलातथावालिका

This document is created by GIRDAC PDF Converter Ultimate trial version
GIRDAC PDF Converter Ultimate full version doesn't add this green footer
Full version can be ordered from http://www.girdac.com/Products/Buy.htm

- नेपालप्रहरी महिला सेल वाप्रहरी कार्यालयवाट हिंसा प्रभावितभनी ठहर गरिएकामहिलातथावालिकाहरु
- लैगिक हिंसा बिरुद्ध काम गर्ने नेटबर्कका, संस्थाका सदस्यहरुले सिफरिश गरेका हिंसा प्रभावितवानिजहरुले सुरक्षितवासमा राखेका महिलालाई कुनै हिसावले दवाव र जोखिमआई उक्त स्थानमा राख्नउपयुक्त छ भन्ने ठहर भएकामहिलाहरु
- मनो सामाजीकविमर्शका क्रममाविशेष संरक्षण र हेरचाहको आवश्यक छ भनीमनोविमर्श केन्द्र, मेलमिलाप समितिवा घरेलु हिंसा उजुरी केन्द्रहरुले सिफारिस गरेका उच्च जोखिमकाप्रभावितहरु वामहिलाका क्षेत्रमाक्रियाशिलअन्यमनोविर्मश कर्ताले सिफारीस गरेका महिला, किशोरी तथावालिकाहरु
- कुनै किसिमले नशालु पदार्थको सेवन गराई होस गुम्नवाध्यवाझुक्यानपारिएकावाअलपत्रमा परेका वालिका, किशोरी र महिलाहरु भनी नेपालप्रहरीले बुझाएकाप्रभावितहरु

  नोट : कडा खालकामानसिक रोग र जोखिमयुक्त संक्रमण रोग भएकामहिलाहरुलाई यस सुरक्षाआवास सेवा केन्द्रमा राखिने छैन ।

१५. हिंसा प्रभावितमहिलाहरुको निम्नआधारभुतआवश्यकताका सेवाहरु मात्रप्रदान गरिने छ ।

- घरेलु हिंसा र महिलामाथिभएकाअन्य हिंसावाट प्रभावितहरुको विवरण लगत राख्ने ।
- शरिरमा लागेको चोटपटकको औषधिउपचार ।
- पिडितलाई आवश्यकताअनुसार सामाजीकमनोविमर्श सेवा ।
- न्यायमापहुचअभिबृद्धिका लागीआवश्यककानुनी परामर्श सहितको सेवा ।
- कानुनीकार्यवाहीकालागी सम्वन्धितनिकायहरुसंग समन्वय र सर्म्पक सेवा ।
- सेवाप्राप्त गरि सकेका हिंसा प्रभावितहरुको अनुगमन र फलोअप सेवा ।
- सेवाप्राप्तप्रभावितमहिलाहरुको हकतथाकानुनीअधिकारको उपभोग, पारिवारिक पुर्नमिलन, सामाजीकपुर्नस्थापनाकालागी समुदायस्तरमा सहजीकरण सेवा ।
- बिभिन्न सेवामाप्रभावितमहिलाको पहुच स्थापनार्थ पालिका र जील्ला स्तरिय प्रदायहरु माझजनवकालत गर्ने ।
- प्रभावितमहिलाहरुको माग र चाहनाहरुको लेखाजोखा गरि आयआर्जनकालागीसिपविकाशतालिम र जीबिकोपार्जनकालागी लघु बिऊपुजीहरुको व्यवस्थाको लागीपहल गर्ने ।
- अतिबिपन्नप्रभावितमहिलाको लागी घर बिकाशअनुदानको लागीआर्थिक सहायताको खोजी गर्ने ।
- जील्लातथापालिकाको अस्पताल, स्वास्थ्यकार्यालय, प्रहरी कार्यालय र जील्ला सरकारी वकिलको कार्यालयसंग समन्वय गरी हिंसा पिडितको उपचारमा सहजीकरण गर्ने ।

This document is created by GIRDAC PDF Converter Ultimate trial version
GIRDAC PDF Converter Ultimate full version doesn't add this green footer
Full version can be ordered from http://www.girdac.com/Products/Buy.htm

१६. सुरक्षाआवास सेवा केन्द्र व्यवस्थापन समिति र केश युनीटको ब्यबस्था :

१६.१. सुरक्षाआवास व्यवस्थापनएवं सञ्चालनको लागि देहायका सदस्य रहने गरी वढीमा ७ (सात) जनाको व्यवस्थापन समिति गठन गर्न सकिनेछ ।

न्यायीक समिति संयोजक अध्यक्ष
सुरक्षावास इन्चार्ज /काउन्सलरसदस्य सचीब
प्रहरी (महिला, बालबालिकातथाजेष्ठ नागरीक सेवाकार्यालय प्रतीनीधी सदस्य
कानुनी सल्लाहकार सदस्य
स्वास्थ्यशाखाप्रतीनीधिसदस्य
शिक्षा साखाप्रतीनीधी सदस्य
महिलाशाखाप्रतिनिधि सदस्य

व्यवस्थापन समितिको कामकर्तव्य र अधिकार निर्देशिकाको नं. १७वमोजीम गर्न सक्ने छ ।

१६.२. **सुरक्षाआवास सेवा केन्द्रलाई संचालनमावहुपक्षिय संयन्त्रलाई जिम्मेवार वनाउनकालागीतथा हिंसा प्रभावितलाई तुरुन्त र प्रभावकारी रुपमा सेवाप्रदान गर्न केश युनिट नीम्न ३ सदसीय(ईकाई) हुने ब्यबस्थाहुनेछ ।**

१ न्यायीक समिति सदस्य - संयोजक

२ सुरक्षावास इन्चार्ज - सदस्य

३ कानुनी सल्लाहकार - सदस्य

केश युनिटको संख्यामहिलामाथीहुने हिंसा बिरुद्धको अभियानकार्यक्रमले तोकेका अन्य सदस्यहरुलाई निजको विषेशज्ञता र रुचीअनुसार यस ईकाई वा युनिटमा समावेश गर्न सकिने छ । यस युनिट वा ईकाईले यस निर्देशिकाको नं. १७वमोजीमको कार्य सम्पादन गर्ने छ ।

१७.

१७.१. सुरक्षाआवास सेवा केन्द्र व्यवस्थापन समितिकाकाम,कर्तव्य र अधिकार :

(क) सुरक्षाआवासको सुरक्षा, संरक्षण र दैनिकव्यवस्थापनकालागी समन्वय गर्ने ।

(ख) सुरक्षाआवास सेवा केन्द्रको दिगो संचालनका स्रोत तथा साधनको व्यवस्थापन गर्न सरकारका मातहतकानिकायहरु र स्थानिय सरकारहरुसंग समन्वय र सम्वन्धविस्तार गर्ने ।

(ग) निर्धारित प्रकृयावाट सम्प्रेषित प्रभावितमहिलाकालागि स्वीकृत मापदण्ड अनुसार सेवाप्रदान गर्न अनुगमनतथा पृष्टपोषण प्रदान गर्ने ।

(घ) सुरक्षाआवास सेवा केन्द्रमा सेवालिने सेवाग्राहीलाई वहुपक्षिय संयन्त्रका स्रोतमापहुँचअभिवृद्धि गर्न सहजीकरण गर्ने ।

This document is created by GIRDAC PDF Converter Ultimate trial version
GIRDAC PDF Converter Ultimate full version doesn't add this green footer
Full version can be ordered from http://www.girdac.com/Products/Buy.htm

(ङ) पालिकाको न्यायीक समिति, प्रहरी कार्यालय, कानुनी सल्लाहकार, जिल्लाप्रहरी कार्यालय, जिल्ला सरकारी वकिल र नेपालवार एशोशिएशनसंगको समन्वयमा हिंसा पिडितको न्यायिकउपचारमा सहजीकरण गर्ने ।

१७.२. केश युनिट (ईकाई) को कामकर्तव्य र अधिकार

हिंसाप्रभावितमहिलाहरुको तत्कालिनअतिआवश्यक सेवाहरु केश युनिटले निम्नअनुसार प्रदान गर्ने छ ।

- घरेलु हिंसा र महिलामाथिभएकाअन्य हिंसावाट प्रभावितहरुको प्रगतिविवरण लगत राख्ने ।
- सुरक्षितआवासमा रहेका हिंसा प्रभावितमहिलाहरुको चोटपटकको औषधिउपचार गर्न पहलकदमीलिने ।
- पीडितलाई प्रदान गरिएको सामाजिकमनो–विमर्श सेवाको गुणात्मक अनुगमन गर्ने ।
- न्यायमापहुँचअभिवृद्धिका लागिआवश्यककानुनी परामर्श सहितको सेवादिन समन्वयवा सहकार्य वाआफै प्रदान गर्न अग्रसरतालिने ।
- कानुनीकार्यवाहीकालागि सम्वन्धितनिकायहरुसंग समन्वय र सम्पर्क सेवाकालागी रिफर गर्ने ।
- सेवाप्राप्त गरी सकेका हिंसा प्रभावितहरुको अनुगमन र फलो–अप, सेवाको योजनानिर्माण गर्ने र त्यसको कार्यान्वयनमा अग्रसरतालिने ।
- सेवाप्राप्तप्रभावितमहिलाहरुको हकतथाकानुनीअधिकारको उपभोग, पारिवारिक पुर्नमिलन, सामाजिकपुर्नस्थापनाकालागि समुदायस्तरमा सहजीकरण सेवाउपलब्ध गराउन नेतृत्वप्रदान गर्ने ।
- प्रभावितमहिलाहरुको माग र चाहनाहरुको लेखाजोखा गरी आयआर्जनकालागिसिपविकास तालिम र जीबिकोपार्जनकालागि लघु बिऊपूँजीहरुको व्यवस्थाको लागिपहल गर्ने ।

१८. सुरक्षाआवास सेवा केन्द्रको क्षमता र सेवाग्राहीहरुको चापको व्यवस्थापन :

(क) सुरक्षाआवासको क्षमतासुरक्षावास सेवा केन्द्रको व्यवस्थापन समितिको राय सुझावअनुसार निर्धारण गरे अनुसार हुनेछ ।

(ख) सुरक्षाआवासको क्षमतानिर्धारण गर्दा स्थानीयआवश्यकता, उपलब्ध स्रोत साधन, सुविधातथाव्यवस्थापकीयक्षमताको आधार, अनुभव र उपलब्धीकाआधारमा नगरपालिकाले पछिल्ला वर्षहरुमाक्रमशःथपगर्दै लैजाने छ ।

This document is created by GIRDAC PDF Converter Ultimate trial version
GIRDAC PDF Converter Ultimate full version doesn't add this green footer
Full version can be ordered from http://www.girdac.com/Products/Buy.htm

(ग)सुरक्षाआवासमाभौतिक सुविधा, उपलब्ध स्थान र सेवाप्रवाहको क्षमता हेरी व्यवस्थापन समितिवानगरपालिकाले तोकेको संख्याभन्दा बढी संख्यामाप्रभावितहरुलाई राख्नहुँदैन । संख्या वढन गएको अवस्थामाअन्य सुरक्षावास सेवा केन्द्रहरुमा रिफर गर्न सकिन्छ ।

(घ) यदिआकस्मिक रुपमाप्रभावितहरुको संख्या बढन गई थप संख्यामा राख्न परेमा बैकल्पिक सेवाबारे योजनाबनाई ब्यबस्थापन समितिबाट स्वीकृतिप्राप्तभएअनुसार गर्नु पर्दछ ।

१९. हिंसा प्रभावितलाई सुरक्षाआवास सेवा केन्द्रवाट प्रदान गरिने सेवावा सेवाका क्षेत्रहरु :

तपसिलबमोजीमका सेवाहरु हिंसा प्रभावितहरुले निःशुल्कदावी गर्न सक्नेछन् ।

(क) स्वास्थ्य सेवातथाउपचार

- प्रभावितको स्वास्थ्य सम्वन्धिबिवरण सकलन, शारीरिक जाँच र औषधीउपचार
- शारीरिक चोट पटकको उपचार र चिकित्साकीयजाँच
- कानुनी प्रमाणको लागि स्वास्थ्य परीक्षण
- गर्भ परीक्षण तथातथाआकस्मिक परिवार नियोजनका साधनउपलव्ध गराउने
- यौनजन्य संक्रमण, एच.आई.भी. परीक्षण तथा परामर्श सेवा
- आवश्यकताअनुसार प्रदान गरिने अन्यमहिला स्वास्थ्यजाँचतथा परिक्षण सेवाहरु

(ख) मनोसामाजिकमनो–बिमर्श सेवा

घरेलु हिंसा र लैंङ्गिक हिंसावाट प्रभावितको अवस्थाअनुरुपमनो–विमर्श सेवा

- सेवाप्रदायककर्मचारीलाई मनो–विमर्श सेवा र तालिम
- मनोसमस्यामाऔषधिको आवश्यकताचाहिने प्रभावितलाई रेफर (प्रेषण)

(ग) कानुनी परामर्श तथा सेवा

- कानुनव्यवसायीद्वारा हिंसा पिडितलाई निःशुल्क परामर्श तथाकानुनीउपचार सेवा
- जिल्ला सरकारी वकिल, नेपालवार एशोशियसनवाअन्य गैरसरकारी संस्थाहरुको समन्वयमानिशुल्ककानुनी सहयता सेवाकालागी समन्वय र फलोअप सेवा
- रीट लगायतकाकानुनीउपचारका लागिकानुनी कारवाही सेवा
- प्रहरी कार्यालयहरुमा गरिने सहजीकरण तथालविङ्ग

(घ) सिपतथाउद्योमशिलताविकास तालिम र विऊपुँजी

- हिंसाप्रभावितले आफ्नो ईच्छा, चाहना र स्थानीयवजारको मागबमोजिमआफ्नो जीविकोपार्जनलाई सहयोग मिल्ने गरी सिपविकासकातालिममा सहभागी गराउनु पर्नेछ ।
- सिपविकासको तालिमप्याकेज घरेलु तथा सानाउद्योग विकास समितिले तयार गरे वमोजिमहुनेछ ।

This document is created by GIRDAC PDF Converter Ultimate trial version
GIRDAC PDF Converter Ultimate full version doesn't add this green footer
Full version can be ordered from http://www.girdac.com/Products/Buy.htm

- हिंसाप्रभावितहरुको व्यक्तित्वविकास र आत्माविश्वास वढाउने किसिमकाअन्यतालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।

(ङ) सुचना, शिक्षा र सशक्तिकरण

- सुरक्षाआवास, स्थानीयनिकाय, बिभिन्न गैर सरकारी संस्था र नागरिक समाजहरुको समन्वयमा हिंसा प्रभावितहरुको सञ्जालनिर्माण गर्दै हिंसाको रोकथाम र निराकरणका लागि सूचना र शिक्षाकाकार्यक्रममार्फत आम सचेतिकरण गरिनेछ ।
- रेडियो कार्यक्रम, होडिङ्ग वोर्ड, -याली, सडक नाटक, हिंसा प्रभावितलाई सहयोग गर्ने संस्थावानिकायहरुको रोष्टर पत्रको वितरण, गीतिकार्यक्रम र पोष्टरिङ् जस्ता कार्यक्रम गर्न सकिनेछ ।
- हिंसाप्रभावितको माग र पीडकको व्यवहारलाई मध्यनजर राख्दै हिंसाको पुनःउच्च जोखिम रहेका स्थानहरुमानिगरानी समुहनिर्माण गरी हिंसा प्रभावितको सहयोगकालागि परिचालन गर्न सकिनेछ ।

(च) पारिवारिक पुर्नमिलन र सामाजीकपुर्नस्थापना

- सुरक्षाआवास सेवा केन्द्रवाट सेवालिने हिंसा प्रभावितहरुलाई पारिवारिक पुर्नमिलन गर्नका लागी सेवा केन्द्रका वार्डेन, सामाजीक परिचालकले परिवारका सदस्यहरुसंग प्रयास गर्नु पर्दछ । त्यसै गरि अदालततथाअन्य सामाजीक मेलमिलाप पद्धतीद्वारा हिंसा प्रभावितलाई सामाजीकपुर्नस्थापनाको प्रयास गरिनु पर्दछ ।
- आत्मासम्मान पुर्ण जिविकोपार्जनकाअवसरहरुकापहिचान गर्न हिंसा प्रभावितहरुको समुहनिर्माण गर्ने वा सहकारी गठन गर्ने वाउद्योमशिलतातर्फ बिकासको प्रयास गरिन्छ ।
- किशोरी तथावालिकाहरुकालागीऔपचारिक तथाप्राविधिकशिक्षावासिपहासिल गर्न प्रयास गरिनु पर्दछ भने सम्वन्धित स्कुलवाशिक्षालयमाहौषलाप्रदान गर्ने वातावरण तयार गर्नु पर्दछ । छात्रवृतिको स्किममाऔपचारिक शिक्षाको अवसर प्रदान गरिन्छ ।
- ओरेक नेपालका समन्वयमाअन्य संघ संस्थाहरुलाई जीवनउपयोगीसिपतथाजिविकोपार्जनमा सहयोग हुने गरि सिफारिश गर्न सकिन्छ । नवजाततथा सानाशिशुहरु जो आमाले आफु राख्ने अवस्थानभएमावानचाहेको अवस्थामाव्यवस्थापनकालागीवाल संगठन वाअन्य संस्थाहरुको औपचारिक पत्राचार एवं समन्वयमामात्र गर्नु पर्दछ ।

(छ) अभिलेखिकरण

- सुरक्षाआवास सेवा केन्द्रमा सेवालिने आउने हिंसा प्रभावितहरुको अभिलेखीकरण गरिनेछ । हिंसाप्रभावितहरुको अभिलेखीकरण अनुसूचीबमोजिम राख्नुपर्नेछ ।
- हरेक हिंसा प्रभावितको अलगअलगफाईल खडा गरिने छ र निजको पुर्नस्थापनाभई सके पछि फाईल वन्द गरि गोप्य किसिमले राखिनेछ ।

This document is created by GIRDAC PDF Converter Ultimate trial version
GIRDAC PDF Converter Ultimate full version doesn't add this green footer
Full version can be ordered from http://www.girdac.com/Products/Buy.htm

- हिंसाप्रभावितहरुको व्यक्तिगत सुचनाउसको मन्जुरी विनाकुनै पनिहालतमा केश युनिटका सदस्यहरु भन्दावाहिर दिईदैन । तर समग्र केशहरुकाप्रकृति र अवस्थाहरुकावारेमा प्रभावितकाहितमालविङ्ग गर्नका लागीप्रयोग गर्न भने सकिनेछ ।
- सुरक्षावास सेवा केन्द्रको प्रतिवेदनमासिक रुपमापालिकाको सामाजिकबिकास शाखामारुपमाप्रदान गरिने छ र त्रैमासिक रुपमा लैगिक हिंसा बिरुद्धको समन्वय बैठकको आयोजना गरि वितरण गरिने छ ।

२१. सुरक्षाआवास सेवा केन्द्रकानिम्तिमानवशक्ति परिचालन

सुरक्षाआवासमा देहायबमोजिमको पुरै प्रशिक्षितजनशक्ति परिचालितहुनेछन् ।

(क) एक जना सुरक्षाआवास प्रमुखजसले बिभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी निकाय, नीजिफर्म वाव्यक्तिसंग समन्वय र सहकार्यका लागि सम्पर्क व्यक्तिका रुपमा दैनिक सुरक्षावासको सञ्चालनतथाव्यबस्थापन गर्नेछ ।

(ख) कम्तिमा एक जनाचौकिदार जसले राती र दिनमा सेवा पुऱ्याउने व्यवस्था गर्नेछ ।

(ग) एक जनाभान्सेको व्यवस्थाहुनेछ जसले खाद्यसुरक्षा, सरसफाई र खानाको व्यवस्था गर्नेछ ।

(घ) नियमित स्वास्थ्यजाँचकालागिजिल्ला अस्पतालवाट डाक्टर, स्टाफ नर्सको सेवाआंशिक समयकालागिउपलब्ध गराउन सकिने छ । त्यस्तो अवस्थानहुँदाका समयमा अ.न.मी.वाट महिला स्वास्थ्यजाँचलगायतकाप्राथमिकउपचार सेवाहरु प्रदान गरिने छ ।

(ङ) सामाजिकमनो–बिमर्शको सेवानियमित रुपमामनो–चिकित्सकवामनो–बिमर्शकर्तावाट आंशिक समयकालागिव्यवस्था गरिनेछ ।

(च) कानुनी परामर्श सेवाआवश्यक परेमा एक जनाकानुनव्यवसायीको आंशिक रुपमाव्यवस्था गरिनेछ । मुद्दाको प्रकृति हेरी हिंसा प्रभावितसंग वयानलिनकालागिप्रहरी अधिकारी वा सरकारी वकिलको सेवा सुरक्षाआवासमा नै व्यवस्था गरिनेछ । सरकारवादी मुद्दाका लागिकानुनी परामर्श सेवा सरकारी वकिलले पुऱ्याउनेछन् ।

(छ) एक जनाकार्यालय सहयोगीको व्यवस्था गरी अभिलेख संरक्षण, लेखा र कार्यालय व्यबस्थापन गर्न सकिनेछ । निजले हिंसाप्रभावितको पुनरमिलन र सामाजिकीकरण गर्न सहयोगीको भुमिका खेल्नेछन् ।

सुरक्षाआवासमा रहने मानवश्रोतको काम, कर्तव्य र जिम्मेवारी अनुसूचीमा संलग्न गरिएको छ ।

२२.महिला सुरक्षाआवास सेवा केन्द्र सञ्चालनको स्रोत

This document is created by GIRDAC PDF Converter Ultimate trial version
GIRDAC PDF Converter Ultimate full version doesn't add this green footer
Full version can be ordered from http://www.girdac.com/Products/Buy.htm

सुरक्षाआवास सेवा केन्द्र संचालनकालागीप्रमुख रुपमाबेलकानगरपालिकाले जुटाएका आर्थिक स्रोतहरु नै प्रमुख स्रोतहरु हुन् तर दिगो संचालनकालागीनिम्नअनुसारका स्रोतहरुको व्यवस्थापन गर्नु पर्ने हुन्छ ।

प्रदेशको सरकारको सामाजीकबिकास मन्त्रालय र संघको महिलाबालबालिकातथा जेष्ठ नागरीक मन्त्रालयबाट प्राप्त बजेट

व्यक्तिगत रुपमा हिंसा प्रभावितकाआफन्तवा सुभेच्छुकहरुवाट नीजहरुलाई प्रदान गरिएकानगदतथाजिन्सीहरु ।

बिभीन्न संघ संस्था र अन्यबिविधकार्यक्रमवाट प्राप्तहुने नगदतथाजिन्सीहरु ।

२३.खर्च मानक

(क) नियमित सुरक्षाआवास गृहको भाडा तथा मर्मत सम्भार खर्च

(ख) विद्युतखर्च, पानी जडान तथा मर्मत र नियमितमहसुल

(ग) प्रभावितहरुको औषधीतथाउपचार खर्च

(घ) सेवाग्राहीहरुको नियमितखाना, खाजातथापोषण खर्च

(ङ) कानुनी परामर्श तथाउपचार सेवा र समन्वयखर्च

(च) नियमितलत्ता कपडा, निर्देशिकाले तोकेको लगाउने कपडा खर्च

(छ) पारिवारिक पुर्नमिलनतथापुर्नस्थापनागर्दा लाग्ने खर्च

(ज) प्रभावितहरुको परिचालन, सुचना, शिक्षा र सञ्चार खर्च

(झ) प्रभावितको सिपबिकास तथाविऊपुँजी हस्तान्तरण खर्च

(ञ) सरोकारवालाहरुसंगको समन्वय बैठक तथाअन्यखर्च

(ट) वाचनालय, टेलिभिजन, मनोरन्जनकालागीहुने खर्च

(ठ) नियमितकर्मचारी तलवतथाभत्ताखर्च

(ड) सुरक्षावास दैनिककार्यलय सञ्चालनखर्च

२४. सुरक्षाआवास सेवा केन्द्रको बैक तथाहिसाव सञ्चालनखाता :

सुरक्षाआवास सञ्चालन गर्नको लागिनगरीलिकाकार्यालयकोनियमानुसार छुट्टै बैक खाता रहने छ भने अलग्गै हिसावखाताको व्यवस्था गरि दोहोरो लेखा प्रणाली लागु गरिने छ ।

२५ यस निर्देशिकालाई वार्षिक रुपमाअध्यावधिगर्दै लगिने छ ।

नगरपालिकालेआफ्नो अनुभवकाआधारमा अन्य कुराहरु संस्थाको व्यवस्थापन समिति एबं कार्यसमितिको रायअनुसार थपगर्दै लगीने छ ।

This document is created by GIRDAC PDF Converter Ultimate trial version
GIRDAC PDF Converter Ultimate full version doesn't add this green footer
Full version can be ordered from http://www.girdac.com/Products/Buy.htm

२६. सुरक्षाबास ब्यबस्थापन समिति र केश युनीटले सेवाको प्रभावकारी संचालनकालागीलामो समयदेखी लैंगिक हिंसा बिरुद्धको अभियान संचालन सँगै सुरक्षाबास सेवा केन्द्र संचालनगर्दै आइरहेको महिलापुर्नस्थापना केन्द्र (ओरेक) बाट प्राबिधिक सहयोग माग्न सक्नेछ।_

२७. व्याख्यातथावाधा अड्काउवाफुकाऊ :

यस निर्देशिकामाउल्लेख भएका कुराहरुमा अस्पष्ट भएमावाथपव्याख्या गर्नु पर्ने भएमा सुरक्षाबास ब्यबस्थापन समितिको सीफारीस रनगरपालिकाको कार्यपालिकाले निर्णय गरि व्याख्यातथावाधा अड्काऊवाफुकाऊ गर्ने छ।

This document is created by GIRDAC PDF Converter Ultimate trial version
GIRDAC PDF Converter Ultimate full version doesn‘t add this green footer
Full version can be ordered from http://www.girdac.com/Products/Buy.htm

अनुसूचि(१)

क) सेवाग्राहीको नामदर्ता एवं अभिलेखिकरण

नामदर्ता गर्ने र अभिलेख राख्ने काम सेवा केन्द्रकाप्रमुखले गर्नेछन् । नामदर्ता सम्बन्धि छुट्टै रजिस्ट्रर तयार गर्नु पर्दछ र सबै विवरण तयार गरी उक्त रजिस्टरमा संलग्न गर्नु पर्दछ । सुरक्षावासका सेवाग्राहीको विस्तृत ठेगाना र हुलीया सहितको व्यक्तिगतविवरण लिई नामदर्ता गरिने छ । उक्तदर्ता निम्नवमोजिमको ढाँचामा गर्नु पर्नेछ ।

(१) हिंसा प्रभावितको परिचय

नाम :

जिल्ला : गा.वि.स. ⁄ न.पा. : वडा नं. : टोल :

जन्ममिति : जात : लिङ्ग : वैवाहिकअवस्था :

अभिभावकको नाम : वावु र आमाको नाम :

(२) पीडकको परिचय

नाम :

जिल्ला : गा.वि.स. ⁄ न.पा. : वडा नं. : टोल :

जन्ममिति : जात : लिङ्ग : हुलिया :

(३) पीडकसंगको नातावा सम्वन्ध :

पीडा दिने गरेको प्रथम पटकको मिति : पिडाको पटक :

(४) पीडाको किसिम :

हाल पिडा (अन्याय) गरेको मिति :

स्थान : समय : कारण :

(५) पारिवारिक आर्थिक अवस्था :

श्रीमान्को नाम : बच्चाभए : छोरा : छोरी :

(६) उनीहरु कस्को संरक्षणमा छन् ?

(७) आम्दानीको स्रोत के हो ?

(८) पीडितको एक थानफोटो लिने :

(९) प्रारम्भीकशारीरिक जाँचतथाउपचार

(शारीरिक स्वास्थ्य परीक्षण ल्किनिकवाट गर्ने र छुट्टै फाईल तयार गरी राख्ने)

तौल : रक्तचाप : शरीरको तापक्रम :

(१०) घाउ वाखतभएत्यसको सख्या र प्रकृति :

This document is created by GIRDAC PDF Converter Ultimate trial version
GIRDAC PDF Converter Ultimate full version doesn‘t add this green footer
Full version can be ordered from http://www.girdac.com/Products/Buy.htm

अनुसुचि (२)

ख) सुरक्षाआवासमा रहने मानवश्रोतकोकार्य विवरण

वार्डेन वा सुरक्षाआवास प्रमुख

(१) सुरक्षावासको सम्पूर्ण प्रवन्धमिलाउने ।
(२) सुरक्षावास व्यवस्थापन समितिको सदस्य सचिव भै कार्य गर्ने ।
(३) स्वास्थ्य परीक्षण तथाउपचार व्यवस्था र मनोविमर्शकर्तासंग छलफल पछि प्रभावितआफैले तयार गरेको योजनाको कार्यान्वयन गर्न जिल्ला अस्पताल, प्रहरी कार्यालय, सरकारी वकिल, महिलाबालबालिकाकार्यालय र सामाजिक सँघ संस्थाहरुसंग समन्वयतथा छलफल गर्ने ।

अ.न.म

(१) सुरक्षावासमाआउने सबै प्रभावितहरुको अनिवार्य स्वास्थ्य परिक्षण गर्ने ।
(२) गोप्य र संबेदनशिलअंगहरुमा घाउ चोटपटक भएत्यसको अवस्थाहरुको वारेमा सुरक्षावास प्रमुखलाई जानकारी दिई उपचार गर्न सिफारिश गर्ने ।
(३) घाईते तथा चोटपटक लागेका हिंसा प्रभावितहरुलाई तुरुन्त अस्पताल लगि घाजाँच केश फारम गर्ने र यदिप्रभावितले चाहेमा प्रहरीकोमा जानकारी गराउने

मनोसामाजीकबिमर्शकर्ता

१)सुरक्षाआवासमाआएकाव्यक्तिलाई दैनिकवाआवश्यकताअनुसार तालिमप्राप्तमनोविमर्शकर्ताबाट कम्तीमा छ हप्ताको निरन्तर मनोविमर्श सेवाउपलव्ध गराउनु पर्नेछ
२) केन्द्रले संरक्षितव्यक्तिहरुलाई आवश्यक्ताअनुसार मनोविमर्श सेवाउपलब्ध गराउनु पर्ने ।
३) मनोविमर्श गर्दा अवस्था हेरी प्रभावितको परिवारको सदस्यलाई व्यक्तिगतएवं सामूहिक सेवादिने ।
४) प्रभावितको नाममाव्यक्तिगतफाईल खडा गर्ने गराउने । यसरी खडा गरिएको फाईलमानियमित रुपमामासिक स्वास्थ्य परीक्षण कागजातको अभिलेख अद्यावधिकगर्दै जानुपर्छ । मनोसामाजिकविमर्शको सेवादिदै निजले कस्तो समाधानको उपाय देख्दछ त्यसकाआधारमा कार्ययोजनातयार गर्दै जानु पर्छ ।
५) मनोविमर्शको छुट्टै अभिलेख फाईल खडा गर्नु पर्दछ ।

कानुनव्यवसायी

(१)कानूनी परामर्श तथाउपचारका सेवाआवश्यकताअनुसार सेवादिने
(२) कानुनीकागजात सहितको फाईल खडा गर्ने ।
(३) प्रभावितलाई सरकारी सेवाप्रदायकवा सरकारी वकिलमार्फत सेवादिलाउनु पर्ने भए सम्वन्धितकार्यालयहरुलाई सिफारिस र अनुगमन गरी सो सम्वन्धिभिन्दै प्रतिवेदनतयार गर्ने ।

आउटरिच वर्कर, मेलमिलाप समितितथा सामाजीक परिचालक

(१)पारिवारिक पुर्नमिलनकालागी हिंसा प्रभावितहरुका सहयोगीहरुसंग समन्वयविस्तार
(२) हिंसाप्रभावितको घर परिवार तथा समुदायसंग सम्वन्ध राख्ने र उनीहरुको विचारहरु बुझ्ने तथा समस्याको केन्द्र विन्दुको पहिचान गरि मनोविमर्शकर्तालाई जानकारी दिने
(३) सामाजीकपुर्नमिलनकालागी छलफलको आयोजना गर्ने र मध्यस्थातकर्ताको भुमिका खेल्ने
(४) औपचारिक शिक्षातथासिपविकास र अन्यनिकायका सरोकारवालासंग समन्वय गर्ने र अनुगमन गर्ने ।

भान्से

(१) दैनिकखानाको सूचीतयार गर्ने र खाने समय तालिकावनाउने ।
(२)खानाको सूचीअनुसार सफा, स्वादिष्ट खानातयार गर्ने र अशक्त, विरामी र सुत्केरीको स्याहार गर्ने ।

This document is created by GIRDAC PDF Converter Ultimate trial version
GIRDAC PDF Converter Ultimate full version doesn't add this green footer
Full version can be ordered from http://www.girdac.com/Products/Buy.htm

(३) भान्सा र सुरक्षावास सम्वन्धी वार्डेनले दिएकाजिम्मेवारी पुरा गर्ने ।

सुरक्षा सहायकवापाले

(१) सुरक्षाआवासको सुरक्षा गर्ने र वार्डेनले दिएकाजिम्मेवारी पुरा गर्ने ।

(२) सुरक्षाकार्य योजनाएवं समय तालिकावनाउने र सुरक्षानिकायसंग समन्वयएवं सहकार्य गर्ने ।

अनुसुचि (३)

ग) सुरक्षाआवास सेवा केन्द्रको प्रगतिप्रतिवेदनको ढाँचा

संक्षिप्तअवस्था

सि. न.	गतिविधि	उद्देश्य	लक्ष्य	प्राप्ती	सहभागी संख्या		
					महिला	पुरुष	जम्मा
सुरक्षाआवास सेवा केन्द्र सञ्चालन र सवलिकरण							
१	महिला सुरक्षाअवास सेवा केन्द्र व्य. समितिको वैठक	नमुना सुरक्षावास गृहको प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्नु					
२	सुरक्षाआवाससेवा केन्द्रको प्रगति त्रैमासिक समिक्षा						
३	हिंसाप्रभावितलाई सुरक्षावास सेवाप्रदान	महिलामाथि हिंसाकाप्रभावितहरुलाई तत्काल सुरक्षावास सेवाप्रदान गर्ने					
४	प्रभावितहरुकालागीमनोसामाजीकबिमर्श सेवा	प्रभावकारी सेवाउपलब्ध गराउन					
५	सेवाग्राहीहरुलाई प्राथमिकउपचार र महिला स्वास्थ्य सेवा	सुरक्षावास गृहको प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्न					
६	गम्भिर स्वास्थ्यउपचार सेवाप्रदान	जटिल तथागम्भिर स्वास्थ्य सेवाप्रदान गर्ने					
७	कानूनि परामर्श र सेवा सहयोग	हिंसाप्रभावितकालागीन्यायमा पहुच वृद्धि गर्न					
८	हिंसाप्रभावितहरुलाई पुर्नस्थापना	घर फिर्ती गराउन सहजवातावरण वनाउने					
९	हिंसा प्रभावितहरुको विषयमा समूदाय अन्तरक्रिया	प्रभावितहरुलाई पुनर्मिलन लागि सहज वनाउन सहजीकरण गर्न					
१०	व्यक्तिगत फाईलीङ अपडेट	व्यक्तिगत समस्यालाई व्यवस्थीत र गरी अभिलेखिकरण गर्न					
११	हिंसा प्रभावितहरुको पारिवारीक पुर्नमिलन	प्रभावितहरुको पारिवारिक वातावरणको वारेमा जानकारी लिन					

This document is created by GIRDAC PDF Converter Ultimate trial version
GIRDAC PDF Converter Ultimate full version doesn't add this green footer
Full version can be ordered from http://www.girdac.com/Products/Buy.htm

१२	अदालतीप्रक्रियामा रहेका मुद्धाको फलोअप	अदालतमाचलिरहेका मूद्धाहरु अवस्थापत्तालगाउने					
१३	हिंसा प्रभावितहरुको अनुगमन	प्रभावितहरुको अवस्था पत्ता लगाउन					

क्र.स.	सेवाको बिवरण	सख्या	कैफियत
१	खाना र वास	६०।	
२	मनोबिमर्श सेवा		
३	प्राथमिक स्वास्थ्यजाँच		
४	स्वास्थ्यउपचार सेवा		
५	कानुनी परामर्श		
६	कानुनीउपचार सेवा		
७	पारिवारिक पुर्नमिलन		
८	सामुदायिक छलफल		
९	अन्यनिकायमा रिफर		
१०	अन्य		

अनुसुचि (४)

घ) महिला सुरक्षाआवासका सेवाग्राहीको आचरण

सेवाग्राहीले पालना गर्नु पर्ने आचरण

१.आफ्नो समस्याकावारेमा संस्थाकाप्रमुखलगायतमनोविमर्शकर्ता र वकिलहरु वाहेक अरु कसैलाई वताउनु हुँदैन ।

२. विनापूर्व सूचना सुरक्षावास छोडनु हुँदैन । सुरक्षावास छोडी जानुपरेको अवस्थामा सुरक्षावास प्रमुखको पूर्व स्वीकृतिलिनु पर्दछ ।

This document is created by GIRDAC PDF Converter Ultimate trial version
GIRDAC PDF Converter Ultimate full version doesn‘t add this green footer
Full version can be ordered from http://www.girdac.com/Products/Buy.htm

३. सुरक्षावासमा सबैसंग पारस्पारिक सम्बन्ध राम्रो गर्नु पर्दछ । अश्लीलशब्दको प्रयोग र आपत्तिजनकव्यवहार गर्न सख्त मनाही छ ।

४. कपडा लगाउँदा संयमित र उत्तेजक नठहरिने किसिमको मात्रलगाउनु पर्दछ । सुरक्षा वास परिसरमा मध्यपान र लागु औषधको प्रयोग गर्नु हुँदैन । धुमपानतथा सुर्ति सेवनकालतहुने हरुले निश्चिततोकिएको स्थानमागई गर्नु पर्दछ तर घर भित्रकुनै पनिहालतमा गर्नु हुदैन ।

५. आफ्नो नजिकका एकाघरका नातेदार वाहेककामानिससंग टेलिफोन लगायतका सम्पर्क गर्न पाईने छैन, तर आफूलाई सहयोग गर्ने व्यक्तिवा समूह, परामर्श लिनु पर्ने व्यक्तिसंगका सम्पर्कलाई भने निषेध गरिने छैन । तर त्यसको जानकारी सुरक्षावास सेवा केन्द्र प्रमुखलाई दिनु पर्ने छ ।

६. आफ्नो नियमितगतिविधिको कार्ययोजनावनाउनु पर्ने छ र सो वारेमा सुरक्षावास प्रमुखको स्वीकृतिलिनु पर्ने छ ।

७. अनावश्यक ठट्टा मस्करी गर्नु हुँदैन र मनोरन्जनगर्दा कार्यालयको समय र तालिकाअनुसार गर्नु पर्दछ ।

सर्न्दभ सामाग्रीहरु :

१. नेपाल सरकारको सुरक्षावास सेवा केन्द्र संचालन सम्वन्धिनिर्देशिका २०६८

२. घरेलु हिंसा (कसुर र सजाँय) ऐन २०६६

३. घरेलु हिंसा (कसुर र सजाँय) नियमावली २०६७

This document is created by GIRDAC PDF Converter Ultimate trial version
GIRDAC PDF Converter Ultimate full version doesn‘t add this green footer
Full version can be ordered from http://www.girdac.com/Products/Buy.htm